

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare (SOU 2024:93)

Diarienummer Ju2024/02655

Tingsrätten har granskat betänkandet utifrån de utgångspunkter och intressen tingsrätten och de allmänna domstolarna särskilt har att bevaka. Tingsrätten har utifrån denna utgångspunkt följande synpunkter på förslagen i betänkandet.

Anhållande och häktning av barn

Beträffande förslaget gällande förlängning av tidsfristen för hur länge ett barn mellan 15 och 17 år får vara häktad har tingsrätten ingen erinran. Förslaget framstår som väl avvägt då det vid häktning av barn är fråga om misstanke om allvarlig brottslighet. Enligt tingsrättens mening bör förslaget inte leda till att fler barn mellan 15 och 17 år är häktade under längre perioder i någon större utsträckning.

Andra tvångsmedel än hemliga mot barn under 15 år

Tingsrätten instämmer i att det finns behov av att utöka möjligheterna till användande av tvångsmedel mot barn under 15 år. Tingsrätten har ingen erinran mot utredningens förslag.

Hemliga tvångsmedel mot barn under 15 år

Tingsrätten instämmer i problembilden som framgår av utredningen att fler barn begår allvarliga brott. Det finns därmed ett tydligt behov för brottsbekämpande och brottsutredande myndigheter att använda hemliga tvångsmedel mot barn under 15 år i brottsutredningar. Utifrån problembilden anser tingsrätten att utredningen har gjort rimliga överväganden gällande barnets rätt till integritet och behovet av verktyg för att bekämpa och utreda brott. Tingsrätten har ingen erinran mot förslagen i denna del och anser att det är bra att användandet av hemliga tvångsmedel mot barn under 15 år tydliggörs genom lagstiftning.

Utifrån att hemliga tvångsmedel regleras i flera olika lagar, med hänvisningar till rättegångsbalkens bestämmelser om tvångsmedel, finns svårigheter vid tillämpningen av regleringen. Tingsrätten anser att det finns ett stort behov av en övergripande översyn av regleringen av hemliga tvångsmedel.

Juridiskt biträde för barn

Tingsrätten delar utredningens bedömning att förslagen i denna del sannolikt inte kommer att leda till någon större förändring för domstolarnas verksamhet jämfört med nu gällande lagstiftning. Tingsrätten tillstyrker förslagen gällande juridiskt biträde för barn.

Tillstånd till vissa hemliga tvångsmedel knutna till person

Tingsrätten delar utredningens uppfattning att det finns en stor risk för att domstolsprövningen urholkas i det fall tillstånd till vissa hemliga tvångsmedel knyts till person. Av rättssäkerhetsskäl och ur integritetssynpunkt är det av stor vikt att domstolen prövar förutsättningarna för tvångsmedlet och omfattningen av det samma. I det fall ett tvångsmedel skulle knytas till person skulle behovs- och proportionalitetsbedömningen förskjutas från domstolen till åklagaren och den verkställande myndigheten.

Betänkandet har föredragits för tingsrättens ledningsgrupp. I handläggningen har deltagit lagmannen Eva-Lena Norgren, chefsrådmännen Anna-Karin Karlbom, Anne Rapp, Charlotte Driving, Karin Jungerfelt och Patrik Claeson, tf. chefsrådmannen Eva Alsin, administrativa rådmannen Johan Edling, administrativa assessorerna Elisabeth Norling samt tingsfiskalerna Emilia Lindberg och Matilda Hallgren.